

API KOEN LÆNGE LEVE – SKRU OP FOR LIVSTIDSYDELSEN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

En ko med høj livstidsydelse forudsætter et langt liv med en høj ydelse. Det kræver optimal pasning i alle faser. Læs her, hvordan du får hende bedst igennem de mest kritiske faser.

Høj livstidsydelse er et varmt emne, fordi det har stor betydning for bedriftens økonomi. Det opnås ved høj ydelse - vel at mærke gennem mange laktationer. For at koen skal kunne levere på dette, skal pasningen af hende være optimal.

Høj livstidsydelse kræver optimale pasningsrutiner i alle dyrets livsfaser.

VELLYKKET START: FORDOBLET FØDSELSVÆGT PÅ DAG 56

Og de gode pasningsrutiner begynder allerede inden den nye malkeko bliver født - faktisk ca. to år tidligere, nemlig ved den højdrægtige moder. Hvis pasningen og fodringen af den højdrægtige ko er god, fås et bedre kælvningsforløb og råmælk af bedre kvalitet. På den måde sikres den nyfødte kalv den bedste start. I opvækstperioden skal kviekalven møde så få barrierer som muligt. Dels skal fodring og opstaldning være i top, men hun skal også møde så få sygdomsperioder som muligt. Et godt mål for om starten på opvæksten lykkes er, at hun skal have fordoblet sin fødselsvægt på dag 56 efter fødslen.

DEN SVÆRE OVERGANG FRA KÆLVEKVIE TIL

MALKEKO

Kælvning og begyndende mælkeproduktion er den mest risikofyldte periode for malkekøer, og især kælvekvierne kan belastes for meget, hvis forholdene ikke er optimale. Selvstændige hold for højdrægtige kvier og førstekalvskøer kan være med til at lette overgangen fra kvie til succesfuld malkeko. De første 3-6 uger efter kælvning er kritiske for køerne. Ikke alene stiger risikoen for sygdomme og dødsfald markant, det er også i denne periode, mange af årsagerne til senere klovsproblemer skal findes. Den hormonelle opblødning af fødselsvejen ved kælvning bevirker, at alt bindevæv i den kælvende ko bliver mere løst. Det vil sige ikke kun bindevævet i fødselsvejen – men også bindevævet, der bærer koens vægt i klovkapslen. Det betyder, at klovbenet bliver mere bevægeligt, og det kan give blødninger i klovens læderhud. Hvis koen så samtidigt udsættes for lang ståtid på hårde gulve, store vrid i klovene fx ved skarpe sving på drivveje - eller ved for hårdhændet sammendrivning på opsamlingspladsen, går det galt. Så løsnes klovkapslens tilhæftning til klovbenet. Det viser sig senere som sålesår eller løs hvid linje.

HVIS DET GÅR SKÆVT – SÅ FANG DET I OPLØBET

Hvis koen alligevel begynder at blive syg, kan hun godt samles op. Men det gælder om at finde hende meget tidligt i sygdomsforløbet, foretage den rigtige behandling og passe godt på hende i sygdomsperioden. Derfor er det daglige opsyn med hver enkelt ko vigtig. I en travl hverdag, hvor der skal passes mange dyr samtidigt, kan kendskab til nogle få konkrete tegn være en stor hjælp til at spotte begyndende syge køer så så tidligt som muligt. En krum ryg under gang tyder på halthed også selvom man ikke nødvendigvis kan definere det eller de halte ben. En let indfalden hungergrubbe er tegn på for lille foderoptagelse, og trykninger på has og krop kan tyde på for lang liggetid eller dårlig liggekomfort. Alt sammen tegn, der skal bemærkes og håndteres. Køer med disse forandringer skal tages fra og undersøges nærmere, før en eventuel sygdom eller skade bliver uoprettelig.